

עין משפט

נר מצוה

צא ב ג מיי פ"ח מהל' שמיטה הל' יב"פ"ו סט הלכה א':
צד ד מיי פ"ח מה' מעשר שני וי"ר הלכה ה':

רבינו חננאל

ראקשינן מזון ג' סעודות מן המופקרות ותו לא ורמיהו הא דתנן בשביעית פ"ג הפיגם והירבונין השוטין וחלגלוגות והכוספר שבהרים (שבגגות) [שבנהרות] והגרגיר שבאפר פטורין מן המעשר וניקחין מכל אדם בשביעית ולא קתני ג' סעודות. ופרקינן בכדי מן. פ"י כדי מוונותיו כלומר כדי שימכור אילו ויקנה בדמיהן פת כדי אכילתו ולא קשיא. אי הכי שאין מוסרין לו בשביעית א' הוא שנכנס משנה ששית לשביעי' כי הוא חשוב מפירות שנה ששית לפיכך מותר. וא"ת אי הכי ליחגי במתני' שגם האתרוג מותר ונוקמה באתרוג בן ששית הנכנסת לשביעית לא מצית אמרת הכי דאפי' אתרוג בן ששית שנכנס לשביעית אסור דבתר לקיטה אזלינן ולא חיישינן לחנטתו של אתרוג

חשק שלמה על ר"ח

(א) נראה דחסר כאן וי"ל שאין מוסרין לו דמי פירות שביעית לולב נמי לולב צר ששית שנכנס לשביעית הוא שנכנס וכו'.

לעזי רש"י

רוד"א. פירוש פיגם, מין עשב מר צעל פרחים ירקרקים.

הנפח"ש אויר"ה ש"ש. פירוש ירבונין, מין ירק הגדל בגנות והוא נאכל. **אישיפרו"ש.** פירוש אספרגוס (נדלים דף נג ע"ב ועיין ערוך ערך אספרגוס וערך ירצו). **פירוש פולפ"ד.** פירוש חלגלוגות, רגילה (הר"ש והרמ"ש עוקצים פ"ג מ"ב). **אליינדר"א.** פירוש כוסבר, גד (רש"י שמות טו, לא; במדבר יא, ו). **קרישו"ן.** פירוש שחלים, מין ירק חס ויבש וטעמו חד מועיל לפחות האזנים (מוסף הערוך ערך שחלים א' ועיין רש"י ע"ז דף ל ע"ב ד"ה השחלים ובתוצאות הארג חלק תולאות הארץ פ"ב). **אפי"א.** פירוש כרפס, אפי"ן, געלי"ר (פלרי) (עיין שו"ת חת"ם או"ח סו"ס קל"ב). **אורוג"א.** פירוש גרגיר (שביעית פ"ט מ"א, מעשרות פ"ד מ"ה). אורות (רש"י מ"ב ד, לט; יומא דף יח ע"ב).

לט:

לולב הגזול

פרק שלישי

סוכה

ובא. חצר זה ואוכל אותם הפירות צקדושת שביעית אכילה ושתייה וסיכה והדלקת הנר שהן הנאות המותרות בהן כדמפרש במס' שביעית (פ"ח מ"ב):
בד"א. דמזון ג' סעודות מיהא מוסרים צלוקה מן המופקר שראה חצר זה שנתלקטו פירות הללו צדה המופקר שאין ע"ה זה

שומרו הואיל ולא ראינוהו חשוד מותר למסור לו מעט אצל לא הרצה שלא תהא עינו נרה להנניען:
אב"ל בלוקח מן המישומר. ששדה זו היתה משומרת צדלר ופתח נעול זה נחשד לענין שאינו מפקיר לעניים^[כ] דכתיב (שמות כג) ואכלו אציוני עמך וגו' והערמה היא שמוכרן על יד על יד:
הפיגם. עשב שקורין רוד"א:
הירבוזין. הנפל"ש צלשון אשכנז וכאן קורין לו אידל"ש והן עשבים וטעמם קרוצ ללולב גפנים:
והשיטין. אישפרו"ש ומין ירק הוא:
והלגלוגות. פולפי"ד:
והכוספר ש"ל הרים. אליינדר"א והוא גדל צהרים אצל כוסבר של גנה חשוב הוא:
והכרפס ש"ל נהרות. שקורין צלע"ו קרישו"ן אצל של גנה חשוב הוא. וי"א כרפס אפי"א וכן שמעתי אצל נראה שאינה גדילה צנהרות:
והגרגיר ש"ל אפר. אורוג"א הגדילה צאחו אצל של גנה חשוב הוא:
פטורין מן המעשר. בכל השנים כדמפרש טעמא שאין כיוצא בהן נשמר שאין חשובין על הצריות ומפקירין אותן לכל והפקר פטור מן המעשר דכתיב (דברים יד) וצא הלוי כי

אין לו חלק ונחלה עמך צדצר שאין לו חלק ונחלה עמך יכול מעשרותיו יצא הפקר לקט שכחה ופאה שיש לו חלק עמך^[כ]:
וניקחין מב"ל אדם בשביעית. ואף על גז דשביעית נהגא צמופקרים מפני שאין כיוצא בהן נשמר והוה ליה לוקח מן המופקר ואף על גז דלא ידעינן ציה צהאי דודאי הפקיר מחזקינא ליה צהכי דאין דרך לשומרן לפיכך מוסרין לו דמיהן ולא חשדינן ליה שינניעם לסחורה אלמא צלוקח מן המופקר מסרינן טוצא דהא ונקחין קתני משמע אפילו טוצא:
בבדי מן. בכדי מוונותיו שנו דנקחין והיינו שלש סעודות:
וימן להם המלך. צלרכי סעודה משתעי קרא צדיאל^(א) וימן המלך ויפרנס המלך:
אי הכי. דאין מוסרין דמי שביעית לעם הארץ לולב נמי לא נוצין מיניה שאף צו נוהג שביעית וטעמא מפרש לקמן:
ומשני לו"ב בר ששית הגבנם לשביעית הוא. דעל כרחק צחמשה עשר יום שמראש השנה עד החג לא גדל וקיימא לן אילן צתר חנטה אזלינן ציה צמסכת ראש השנה^(א) (דף י"ג):
אתרוג בתר לקיטה אזלינן. דחלוק משאר אילנות ודינו כירק שהלכו צו צתר לקיטה משום דגדל על כל מים כדאמרין צר"ה (דף י"ד):
ותצואה ואילנות גדילין על מי גשמים ואתרוג גדל על כל מים שמשקין אותו תמיד כירק כדאמרין צפ"ק דקדושין (דף ג.):
בין לר"א בין לר"ג. דאפליגו צאתרוג לענין מעשר מודו לענין שביעית צצתר חנטה אזלינן ציה:
לער"ה. שנוהג צו כחילן וכן רצעי נוהג צו:
ולשביעית. דאזלינן ציה לענין שביעית צצתר חנטה:
שצשעת

מיהא לאכילה שרי דאי אסירי וכי דרך לקנות דצר האסור ומיהו קשה דרישא דקרא דריש ליה התם לאיסור אכילה דקתני רישא את ספיח קצירך לא תקצור מכאן סמכינן על הספיחים שהן אסורין ועוד דכולה סיפא דתאינה של שביעית סתם משנה היא פרק ח' (מ"ו) משמע דצסתם שביעית איירי שדרך להפקיר אע"ג דצגמרא דירושלמי מיייתי עלה כולה דרשא דתורת כהנים:
לרבעי. הך משנה אחיא כמאן דאמר נטע רצעי צפרק כיצד מצרכין (דף לה.).
ולשביעית. ירק נמי אית ציה שביעית אלא מפרש צירושלמי פרק צ' דציכורים^[כ] כגון אתרוג צת ששית הנכנסת לשביעית הרי היא לצעלים כאילן דצתר חנטה^[כ] ולא כירק דצתר לקיטה והא דלא תנא שוה לאילן לענין כלאים (ולא^[כ]) הוי כלאי הכרם מה שאין כן צירק ולעינן דר"ה שלו שצט כאילן אע"ג^[כ] דלאחר לקיטתו עישורו כירק ומ"מ ר"ה שלו שצט כאילן כדאמרין פ"ק דר"ה (דף יד: ושם) דלא תנא אלא מידי דצהא אזלינן צתר חנטה וצהא אזלינן צתר לקיטה וא"ת ואמאי לא אזלינן צאתרוג צתר לקיטה לכל דצר כיון דגדל על כל מים כירק דהכי משמע פ"ק דר"ה (ג"ז ע"ב)^[כ] צאספך מגרנך ומיקנך מה גורן ויקצ שהן גדילין על רוצ מים ומתעשרין על שנה שעברה ילאו ירקות שגדילים על כל מים מתעשרין לשנה הצאה ואע"ג דמעשר ירק דרצנן מ"מ לענין שביעית דאורייתא דרשא גמורה היא וי"ל משום דדרשינן פ"ק דר"ה (דף י.) גצי ערלה פעמים שצביעית ואסורים משום ערלה^כ וא"ת דהכא משמע דאזלינן צירק צתר לקיטה לענין שביעית וצמסכת שביעית (פ"ט מ"ה) תנן כל הספיחים מותרין חוץ מספיחי כרוצ ופירשנו^[כ] שם ע"פ הירושלמי דאיירי צספיחי ששית הנכנסין לשביעית ומיתרלא צהכי ההיא דפ' מקום שנהגו (דף נא: ושם) דתניא איפכא אסורין חוץ מספיחי כרוצ ונראה לפרש דהא דאזלינן צירק צתר לקיטה היינו צשלא נגמר גידולם צששית אצל נגמר גידולם צששית שרו צין לר"ע דדריש שגדילים על רוצ מים צין לר' יוסי הגלילי דדריש שגדילים על מי שנה שעברה פ"ק דר"ה (דף יד.) מידי דהוה אצללים הסריסים דהתם שמונע מהם מים ל' יום לפני ראש השנה דאפילו מאן דפליג התם הכא מודה דלר"י הגלילי כיון דנגמר גידולם נמלאו גדילים על מי שנה שעברה ותו לא גדלי על מי שנה הצאה ולר"ע נמי כיון דתו לא גדלי על כל מים ילאו מתורת ירקות הגדלים על כל מים כדקאמרין צירושלמי גצי צללים הסריסים פ"צ דשביעית^כ אמר ר' מנא מכיון שמונע מהן מים שלשים יום לפני ר"ה נעשו כצעל שמספקת צמי גשמים ומתעשרין לשעצר וכן נראה לגצי אורז ודוחן צר"ה פ"ק (דף י"ג:) דיהצ להו שמואל דין ירק דצתר לקיטה וקאמר הכל הולך אחר גמר פרי אלמא גמר פרי עיקר אלא דנקט צכל דוכתי לקיטה משום דדרך ללקט צגמר פרי והנהו גמר פריים ציחד אלא שאין מתייצבין ציחד כדקאמרין דעשויה פרכים פרכים ומיהו קשה מאתרוג דאמרין פרק קמא דר"ה (דף יד:) צאתרוג שחנטו פירותיו קודם חמשה עשר דאידך שצט ונלקט צאחד צשצט^כ ומשמע משום דמספקא ליה אי אזלינן צאתרוג צצתר חנטה כר' אליעזר

מסורת הש"ס

עם חוספות

(א) שביעית פ"ט מ"א, **(ב)** ר"ה יד: קדושין צ: צבורי פרק צ מ"ו, **(ג)** מעשרות פ"א מ"א וירושלמי שם, **(ד)** ע"ע מה שפירשו במנחות פד. ד"ה שומרי, **(ה)** פ' בהר פ"א ה"ג, **(ו)** חגיגה ג:, **(ז)** [ועי' מוס' קדושין צ: ד"ה אמרוג], **(ח)** ה"ד, **(ט)** דף יד., **(י)** עיין תוס' קדושין ג. ד"ה מה ירק, **(כ)** ה"ו.

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה צד"א דמזון וכו' מכאן אתה אומר תלנה:

תורה אור השלם

(א) וימן להם המלך דבר יום ביומו מפת בג המלך וימןן מןשתי וליגדלם שנים שלוש וינקצתם יעמדו לפני המלך:
[דניאל א, ח]

ליקוטי רש"י

שוה צאי"ן. לילך אחר חנטה לענין ערלה ורצעי ושביעית [ר"ה יד:].
בג' דרבים. ערלה ורצעי נוהג צו כחילן ולעינן שביעית הולכין צפירותיו אחר חנטה כחילן ולא אחר לקיטה כירק [קידושין ב:].

הגהות וציונים

[א] בתוס' ד"ה בד"א בהעחקת לשון רש"י ליתא חיבת "לעניים" (ועיין רש"ש):
[ב] בדפו"ר נוסף דבתר חנטה ופטור ממעשר וכ"ה בתוס' ר"ה יד ע"ב ד"ה ולשביעית ולפ"ז חיבת "ולא" מיותר:
[ג] [צ"ל דלא] (גליון):
[ד] **דאע"ג** כו' מ"מ ר"ה כו' (כ"ה בתוס' הרא"ש):
[ה] לשון התוס' בר"ה שם ופירש הר"ש:
[ו] ג' תיבות ונצקט באחד בשבט ליתא בדפו"ר וכן בתוס' שם ליתא:

מסורת הש"ס
עם הוספות

א) ר"ה דף טו. מוסף שביעית סוף פ"ג, צ"ק קא: [ע"ש כל הסוגיא], ג) ע"י חסי' פסחים כז: ד"ה מכלל, ד) גילה לג: ע"ש מדרס סב: ע"ש צ"ק קב, ה) צ"ק דף קב, ו) [מכות יג].

הגהות הב"ח

א) גמ' אמרו אתרוג אחר לקיטה:

תורה אור השלם

א) וְהִיְתָה שִׁבְת הָאֵיִן לָכֶם לְאַכְלָה לֶחֶם וְלַעֲבֹדָה וְלַשְׁבִּיבִיךְ וְלַחֲשֹׁבֶדֶת הַגְּבִירִים עִמָּךְ: [ויקרא כה, ו]

הגהות וצינונים

א) [צ"ל **דתניא** (גליון): צ] בדפוד"ר להקפה וכ"ה בב"ק שם: [ג] רש"י מ"ז (גליון): [ד] צ"ל ו**לא יבולתי** כ"ה בדפוד"ר: [ה] ר"ל תיבת "וסתם" (רש"י): [ו] צ"ל ו**רבותיו** וכ"ה בדפוד"ר: [ז] דאכל דבר **שהנאתו וביעורו** שוה כצ"ל (רש"ש וכ"ה ברש"י ב"ק שם):

ליקוטי רש"י

שביעית מאן דבר שמיא. דקאמר דאינו עלה רבוחיתו אלמא איכא מאן דפליג [ר"ה טו.]. חסורי מיחבא וכו'. והכי פירושה אתרוג אחר לקיטה למעשר לענין חדש וישן ולענין שניה נכנסת לשלישית או שלישית לרביעית ואחר חנטה לשביעית צין להפקר צין לביעור כשאר אילנות ונת שביעית הנכנסת לשמינית הפקרה הוא פטורה מן המעשר דלילו לענין מעשר כשאר שני שצוה אוול ציה רבנן בחר לקיטה לגבי חדש וישן ומעשר שני ומעשר עני משום דדרכו ליגדל על כל מים בירק כו' אלז לשאר דבריו שוה לאילן בחר חנטה וכו' [שם טו.]. **אין בהם משום קדושת שביעית**. ויהיה מהן אף לאחר זמן הביעור. **וביעורין שוה**. דבר שצעת הנאתו כלה מן העולם [ב"ק קא.]. **סתם עצים להפקה ניתנו**. ולא להאיר הלכך עזים ניתנו ומתקרא לא חל עליהו שביעית אלז ספיתי סטיס סתמן ללביעה הלכך חל עליהו קדושה ואסורי לאחר ביעור אף להיסק ועלי קנים וגופנים יש שאוכלין אותן יש שמסיקין אותן הלכך בחר מחשבת לקיטה אזלינן. **תנאי היא**. איכא למאן דאמר סתם עזים להסקה ניתנו ולא חיילא שביעית אפילו אעזים דמשחן ואיכא למאן דלית ליה ואעזים דמשחן מיהא חיילא. **לתוך משרה**. אין שורין פשתן ציין של שביעית וכן אין מכנסין צגדים דהוי סתורה. **מי שהנאתו וביעורו שוה**. הנאה שהיא צעה שהוא כלה מן העולם אחת יכול ליהנות מפירות שביעית קודם זמן הביעור. **יצאו משרה**

לולב הגזול

לולב

שבשעת לקיטתו עישורו. שאם חנט כשנה שניה שמעשרותיה מעשר ראשון ומעשר שני ונלקט בשלישית לשמיטה שמעשרותיה מעשר ראשון ומעשר עני מתעשר כדין מעשר שליטת ואילו שאר אילנות שחנטו פירותיהן כשניה ונלקטו בשלישית מתעשרין כדין שניה ולענין מעשר השוו אתרוג לירק

דמעשר פירות האילן וירקות דרבנן ומעשר גורן ויקצ דאורייתא וצבורן ויקצ ילפינן כראש השנה (דף יג.): שמתעשר אחר השנה שהציאו שליש מקראי ואסמכו רבנן מעשר דצריהם אגורן ויקצ מה גורן ויקצ מיוחדים שגדילים על רוצ מים דהיינו מי גשמים ומתעשרין לשנה שעברה אף כל הגדילין על רוצ מים כגון פירות האילן מתעשרין לשנה שעברה ילאו ירקות שגדילין על כל מים שמתעשרים לשנה הצאה ואתרוג נמי גדל על כל מים כירק: **לב"ד** דבר. אף למעשרות: הוא דאמר. תנא דמתני' דמקפיד

אאתרוג: (דאמר^א) **כי האי תנא**. דקתני ורבוחינו נמנו כאושא ואמרו אתרוג אחר לקיטה צין למעשר צין לשביעית: **טעמא דלולב** בר ששית כו'. קושיא היא כלומר לעיל אחר דהיינו טעמא דלולב ניקח משום דבר ששית הוא הא שביעית הוא אסור ונפקא מינה שלולצי שביעית קדושת שביעית נוהג צהו שלא ליקח צדמיהן חלוק וטלית: **שגבבן**. שניסנן לאזרין: **לחובה**. לשון מחצא: **לקטן לאבידה**. למאלל צהמה: שאני התם. גצי עזי הסקה להכי לא נוהגין צהן שביעית דאמר קרא והיתה שבת וגו' ומשמע לכס לכל צרכיכס וכתיב לאלכלה למימרא דאין מותר ליהנות מפירות שביעית אלא הנאה הדומה לאכילה: **שהנאתו וביעורו שוה**. כלומר שהנאתו וציעורו שמתצער מן העולם צאין כאחד כגון סיכה ושחיה והדלקת הנר ומהך דרשה נמי ילפינן שאין שביעית נוהג אלא צפרי העומד להנאות הללו דה"ע מידרש קרא והיתה שבת הארץ נוהגת צמה שלכס לאכלה שהנאתו דומה לאכילה: **יצאו עצי הפקה שהנאתן אחר ביעורן**. משנעשו גחלים אופיין צהן אלז לולב עיקר הנאתו לכבד את הבית והוא

שעת ציעורו וקלקולו ודמי להנאת אכילה ועלי קנים וגפנים קיימי להכי ולהכי הלכך בחר מחשבה אזלי: והא איכא עצים דמשחן. עץ שמן שהעץ עצמו מדליקין צו להאיר כמו בצזוקות והוי הנאתו וציעורו שוה נימא השתא מיהא חס לקטן להדלקת אורה דנהגא צהו שביעית: ומשני סתם עצים. של היסק להסקה ניתנו לצריות וסתמן לאו להאיר קיימו הלכך לא נחתא צהו קדושת שביעית מעיקרא ואפילו לקטן להאיר: ה"ג **עצים דהפקה תנאי היא**. ועזים דהסקה גופייהו שהנאתן אחר ציעורן תנאי היא אי נהגא צהו שביעית אי לא דאיכא תנא דדריש לכס דומיא דלאכילה למעוטי כל שהנאתו אחר ציעורו כדדרשינן לעיל ומההיא דרשה אימעוט עזים ואיכא דלא ממעט מיניה אלא דבר שאין הנאתו שוה צכל אדם כגון מלוגמא וזילוף ואפיקטוויזין. ואני שמעתי מרבתי שהיו גורסים וסתם עזים להסקה מינה תנאי היא וכן כתוב צכל הספרים וטרחתי מנעורי צכל יזדי שיטת הש"ס לישצה כפי דצריהם ואיני יכול^א ומנאסתי גירסא זו צספר כתב ידו של רצינו גרשום צן יהודה מנוחתו כצוד וצסדר ישועות של רצינו ינחק צר מנחס כתוב ואינו מוגה^ב וכן נראה צעיי: אין מוסרין פירות **שביעית לא לתוך משרה**. לשרות פשתן ציין של שביעית: **ולא לבבוסה**. לכצס צגדי' ציין של שביעית. משרה וכצוסה הנאתן אחר ציעורן שמשעה ששורה הצגדים או הפשתן ציין שעה אחת נמצער ואצד לו והנאתו אינה עד שלצש הצגדים: **למלוגמא**. לרפואה:

פרק שלישי

סוכה

מ.

אליעזר אי בחר לקיטה כרצן גמליאל נהג צו שני עישורין אלמא דמאן דאמר בחר לקיטה אע"ג דנגמר פרי [כצר] דהרי חנט צשצט של שנה שעברה ולא נלקט עד שצט אחר ושמא אתרוג חלוק משאר פירות לפי שדרכו לעמוד צאילן שמים ושלש שנים וכל זמן שמתקיים צאילן גדל צכל שנה ושנה אי נמי אע"פ שחנט צשצט של שנה שעברה זימנין דאין נגמר גידולו עד שצט אחר וניחא השתא דנקט רצי יוחנן פ"ק דר"ה (דף טו.) גצי אתרוג אפילו כזית ונעשה ככר כלומר דע"י מי שנה הצאה גדילה ומיהו כזית לאו דווקא צעינן דהא רצי יוחנן בחר חנטה אזיל ושמא לא חשיצא חנטה צאתרוג פחות מכזית:

ורבותינו נמנו באושא. אית דגרסי פ"ק דר"ה (דף טו.): אתרוג אחר חנטה צין למעשר צין לשביעית וצצרי כרצי אליעזר דלעיל ואי אפשר לומר כן כדמוכח צשמעתין דגרס אחר לקיטה ושלש מחלוקות דצצר: **שגבבן לחובה**. יש לפרש דווקא נקט ויש לפרש אורחא דמלתא נקט: **לקטן לאבידה**. אי צסתם היו לעזים לא היה מועיל מפרש לאכילה מידי דהוה אעזים דמשחן שלקטן להאיר לרצא דאמר סתם עזים להסקה ושמא הני סתמייהו להכי ולהכי הלכך אזלינן בחר מפרש: **ועצים דהפקה תנאי היא**. אי נהגא צהו שביעית או לא

דאיכא תנא דדריש לכס דומיא דלאכילה למעוטי כל שהנאתו אחר ציעורו וממעט עזי הסקה ואית דלא ממעט אלא דבר שהנאתו אין שוה צכל אדם כגון מלוגמא וזילוף ואפיקטוויזין כך פירש צקונט' ורבוחינו^א היו גורסין וסתם עזים להסקה ניתנו תנאי היא ופי' צקונט' דטרט עלה לישצה ולא יכול וצהגזול קמא (צ"ק דף קב.) פי' צקונט' וזה לשונו תנאי היא איכא למאן דאית ליה סתם עזים להסקה ניתנו ולא חיילא שביעית ואפילו אעזים דמשחן ואיכא דסצר אעזים דמשחן מיהא חיילא והיינו תנאי רבנן צצרי סתם פירות לאכילה ניתנו וחיילא עלייהו קדושת שביעית כדאמר' דאלל דבר שסם^א וציעורן שוה חיילא הלכך אפילו לקטן למשרה ולכצוסה לא מהניא מחשבה למיהוי כעלי קנים שלקטן לעזים ומשחרו דהכא סתמייהו להכי ולהכי אלז פירות סתמייהו לאכילה ומשעת יצירתן חיילא קדושה עלייהו ותו לא מהניא מחשבה לאפקועי למשרה ולכצוסה דאין נוהגין צקדושת שביעית וגצי עזים נמי סתם עזים להסקה ניתנו ולא חיילא אפילו אעזים דמשחן ור' יוסי סצר לא אמר' סתם פירות לאכילה ניתנו ומהניא צהו מחשבה כעלי קנים וגפנים והיכא דלקטן למשרה הוי דבר שהנאתו אחר ציעורו ולא חל עליה שביעית: **יצאו משרה ובבוסה שהנאתן אחר ביעורן**. שמשעה ששרה הפשתן או הצגדים ציין שעה אחת נמצער ואצד והנאתו אינה עד שלצש אותן צגדים כך פי' צקונט' ותימה דצהגזול קמא (צ"ק דף קא: ושם) קא חשיצ מין הצצועין הנאתן וציעורן שוה ומהאי טעמא הוה ליה לאחשוצי הנאתו אחר ציעורו שציעור צשעת לצביעה ולצביה אחר כך ולמאי דצעי למימר' הסם יש שצח סמנין על גצי הצמר ניחא דאין זה שייך גצי משרה וכצוסה וצקונטרס פירש סס דמיני צצעים צשעת רמיחת היורה כלה השורש וקולט הצצע צצגד נמצא הנאתו וציעורו שוה אלז משרה וכצוסה משעה שמתילין פשתן או צגד ציין מתקלקל ונצער והנאתו אינה עד שלשה ימים או ארצעה שיהא הפשתן שרוי:

מרצה

מתיר דיין לכס לכל צרכיכם ואפי' משרה וכביסה והא דכתיב לאכלה למעוטי מלוגמא ומרבה המשרה והכביסה להיתר שכל אדם צצריכין להן וממעט המלוגמא שאינה צורך הבריאים אלא צורך החולים והבאת עצים נמי מלכס נפקא ולא בעי חצשק שלמה על ר"ח (א) אזלי צ"ל להוציא משרה וכצוסה שמתכנסין ומתלצנין סו.

ולא חיילא אפילו אעזים דמשחן, ור' יוסי סצר לא אמרינן סתם פירות לאכילה ניתנו ומהניא צהו מחשבה כעלי קנים וגפנים דהיכא דלקטן למשרה הוי דבר שהנאתו אחר ציעורו ולא חל עלייהו שביעית כך מנאסתי ויש לשונות אחרים וזו שמעתי והגון [שם קב.].

עין משפט

נר מצוה

צה א מיי' פ"א מהל' מעשר שני הל' ה:
צו ב שם ופ"ד מהלכות שמיטה הלכה יב:
צו ג מיי' פ"ה מהלכות שמיטה הלכה יא:
צח ד מיי' שם הל' י:

רבינו חננאל

דתניא נמנו וגמרו באושא אתרוג אחר לקיטה בין למעשר בין לשביעית כבר פירשנו זה הענין כולו בר"ה לפיכך לא הוצרכנו להאריך בכאן. ומקשינן וכי לולב כפרי הוא דמוקמת לה בבן ששית שנכנס לשביעית עץ הוא ועץ אין בו קדושת שביעית דתנן עלי קנים ועלי גפנים שגבבן מן השדה ליקטן לאכילה יש בהן קדושת שביעית לעצים אין בהם משום קדושת [שביעית]. ונשינן שאני התם דאמר קרא לכס ואמר קרא לאכלה. כלומר לא ניתנה לכס שביעית אלא לאכילה ובענין [לכס] דומיא דלאכילה ודרך המאכל ללעוס ולבער המאכל בלעיסתו מתורת אוכל וכיון שמגיע בחניכיו נהנה חכר מן המאכל בלעיסתו ונתבער אותו הפרי נמצאת הנאתו ועת ביעורו באין כאחד והוה פי' הנאות וביעורו שוין וכל דבר שהנאתו וביעורו ביחד קדושה חלה עליו ואף על שאינו נאכל והוא שניתן ליהנות ממנו בדרך האכילה ששוה בכל אדם. יצאו העצים שהנאתן אחר ביעורן. כלומר אין הפת נאפת ואין התבשיל מתבשלת אלא אחר שריפת עצים הנה ביעורן קודם להנאתן לפיכך אין קדושה חלה על העצים. ודחינן והאיכא עצים דמשחן. פי' משחן להתחמם כדכתיב ויכסוהו לבגדים ולא יחם לו ומתרגמינן ולא שחין ליה כלומר שעושין מהן המדורה להתחמם שבעת הדלקתן הוא מתחמם בהן נמצאת הנאתן ועת ביעורן ביחד ולמה אין קדושת שביעית חלה עליהן. ודחי רבא סתם עצים להסקה הן עומדין. פי' עצים להסיקן תחת תבשילו ועל התנור לאפות בו את הפת עומדים לאפוקי לולב דלאור להסקה עומד והנאתו בעת ביעורו לפיכך יש בו קדושת שביעית ומשום דהוא בן ששית שנכנס לשביעית שרי לובונו. וסתם עצים להסקה עומדים ואין מותרין בשביעית אלא משום הנאתן אחר ביעורן תנאי היא. דתניא אין מוסרין פירות שביעית למשרה ולכביסה. פי' כגון פיירות שמלבנין וכובסין בהן כגון הבורית וכיוצא בהן בשביעית אסור מהאי טעמא דכתיב לכס יהיה לאכלה בעינן לכס דומיא דלאכלה מה לאכלה בעת הנאתו מתבערין אף לכס בעינן להיות ביעורו בעת הנאתו (א) שמתכבסין ומתלבנין אחר ביעורן ונמצאת הנאתן אחר ביעורן ואסור וכן העצים. ור' יוסי

מתיר דיין לכס לכל צרכיכם ואפי' משרה וכביסה והא דכתיב לאכלה למעוטי מלוגמא ומרבה המשרה והכביסה להיתר שכל אדם צצריכין להן וממעט המלוגמא שאינה צורך הבריאים אלא צורך החולים והבאת עצים נמי מלכס נפקא ולא בעי חצשק שלמה על ר"ח (א) אזלי צ"ל להוציא משרה וכצוסה שמתכנסין ומתלצנין סו.

ולא חיילא אפילו אעזים דמשחן, ור' יוסי סצר לא אמרינן סתם פירות לאכילה ניתנו ומהניא צהו מחשבה כעלי קנים וגפנים דהיכא דלקטן למשרה הוי דבר שהנאתו אחר ציעורו ולא חל עלייהו שביעית כך מנאסתי ויש לשונות אחרים וזו שמעתי והגון [שם קב.].